

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšertov po dogovoru

PONEDELJSKI

SLOVENE

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2946 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Joža Lovrenčič:

Božična legenda ob Soči

V naši zemlji zvonijo k polnočnici
in v cerkev gredo sklonjeni
brez baki in brez luči

Tolminci, Vipavci, Brijuni in Kraševci

Tiha je v mehkih snegu stopinja,
tiha je misel, ki se spominja
svetih večerov in svetih noči —
lepi, lepi nekoč so bili...

Tiho, tiho, ko da se ne poznajo, gredo,
tiho psak s svojo žalostjo
neizgovorjene besede poslušaj,
ko po angelski pesmi hrepeni duša.

Brez zvezd je prijaznih nebeški obok,
tema je, ko da se smoti ljubiti je Bog
in je pozabil na svetlo noč,
žalost slovensko ob Soči zroči...

V temi može, žené in otročiče
dvojica dohitela je kmeti na klič:
»Bog vam je dal lep svetli večer,
ko v luči hodite, kakor nikjer!«

In že, ko da se jima v Belleham muči,
vda mimo tihih, žalostnih ljudi...
Možje, žené in otročiči ostrmijo —
poznali svetega so Jožefa z Marijo.

Prevzeti so — drug drugega pogleda
in zadržana se sprosti jim osem beseda:
»O, že misli, že na nabo zemljo Bog,
ni zabil svojih težko preizkušenih otrok!«

Niž več temé med njimi ni,
sred ko ogenj jim gori
in svetli v svetlo noč,
božično čudo ko nikdar oznanjajoč...

Finžgarjeva proslava v Zagrebu

Zagreb, 17. decembra.

Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu je priredilo v petek zvečer v zagrebskem gledališču proslavo 60 letnice slovenskega književnika F. S. Finžgarja. Proslava je uspela nadvse lepo in jo je zlasti povzdignila navzočnost slavljenca samega.

Slavnostni govor je imel dr. Ivan Esih, ki je zbranim obkinitvijo predložil Finžgarja kot najprijetnejšega slovenskega književnika. Nato je čestitil slavljenca v imenu Slovenskega prosvetnega društva njegov predsednik dr. Boris Zarnik, nakar je stopil na oder Finžgar sam, ki je v izklesanih besedah podal navzočim svoj življenjski in umetniški credo. Že s svojim finim nastopom je osvojil vse in je bil deležen prisrčnih ovacij.

Nato so igrali »Divjega lovca« z g. Nučičem v glavni vlogi. Vsi igralci so svoje vloge lepo rešili. Proslavi je prisostvovalo veliko število zagrebskega občinstva, med njimi tudi zastopniki hrvatskih književniških organizacij in zastopniki kulturnih društev. Zagrebski listi so prinesli o proslavi zelo topla poročila.

Drama

Drevi ob 20 nastopi na dramskem odru dramatična in operna šola ljubljanskega državnega konservatorija. Prvi del sporeda izvaja operna šola pod vodstvom gospe Škerlj-Medvedove in kapelnika dr. Svare. V drugem delu pa izvaja dramatična šola pod vodstvom prof. Sesta Molterovega »Nastopljena božnica«. Čisti dohodek porabi krajevni odbor Rdečega križa za brezposelne. Vstopnice se dobijo preko dneva v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu, od pol 20 dalje pa pri blagajni v dramskem gledališču. Cene znižane dramske.

Prosvetno društvo Trnovo v Ljubljani sporoča vsem članom, da je nenadoma umrl društveni član Fran Povše, oče društvenega gospodarja Cirila Povšeta. Pogreb pokojnega se bo vršil danes v ponedeljek ob 4 popoldne iz hiše žaosti. Jernova ulica 17. Člane prosimo, naj se pogreba udeležijo polnočevilno z znaki. — Odbor.

Paul Boncour - predsednik nove vlade

V vlado bi rad socialiste - Začasna lista novih ministrov

Paris, 18. dec. tg. Ker je Chaumet vrnil mandat, je Paul-Boncour v soboto dobil naročilo, da sestavi novo vlado. Takoj potem je podal izjavo o svojih pogledih in o svojih namerah. Navajal je, da je večkrat slišal Herriota in ga prosil za sodelovanje, ker ga smatra za najpripravnijega človeka, da nadaljuje politiko, ki z zadnjim glasovanjem v poslanski zbornici ni kompromitirana. Herriot pa ni mogel storiti drugega, kakor da je Boncourja prijateljsko bodril, naj prevzame sestavo vlade, in da mu je obljubil, da ga bo podpiral. Šele potem, ko ni mogel pregovoriti Herriota, je začel Boncour iskati stike z drugimi osebnostmi. Dalje je izjavil Paul-Boncour, da bi v smislu svojih naziranj nujno želel, da bi se socialistična stranka udeležila odgovornosti na vladi, da uresniči široko unijo levic, katere je radi mednarodnega položaja in proračunskih prilik nujnejša kot kdaj p.e.j. Socialistična stranka pa ni mislila, da bi mogla uresničiti to misel, temveč mu je izrazila samo prijateljsko spoštovanje in simpatije. Radi prigorjanja predsednika republike in značajšč se na pooblastila, ki jih je večkrat dobil v poslanski zbornici, se je nato odločil sprejeti naročilo za sestavo vlade. Skušal bo čim najprej sestaviti vlado, ki bo lahko služila ideam levčarske unije.

Paris, 18. dec. tg. Paul-Boncour je danes nadaljeval posvetovanja za sestavo vlade. Poleg nekaterih ministrov, ki so že bili v Herriotovem kabinetu, so se navajala tudi nekatera nova imena, tako za glavnega Boncourjevega sodelavca bivšega socialističnega poslanca Frola, ki je šele pred kratkim izstopil iz stranke. Datje navajajo tudi bivšega ministrskega predsednika in senatorja Steega. Stališče, ki so ga zavzele razne levčarske skupine, že omogoča pregled, da bo novi kabinet manjšinski kabinet, katerega se bodo v glavnem udeležili dosežanje vladne stranke, katerim bo

pristopilo še levo krilo sredine, vendar pa bo kabinet lahko računal v širokem obsegu na podporo socialistov. Radikalni socialisti in skupina radikalne levice bivšega zrakoplovca ministra Eynaca se je že izjavila za Boncourja. Nasprotno pa se Boncourju ni posreželo prodreti še bolj v sredino. Bivši proračunski minister Pietri bi imel prevzeti proračunsko ministrstvo, je pa končno ponudbo odklonil.

Z ozirom na večeršnja pogačanja s socialisti so postale znane že nekatere podrobnosti o bodočem vladnem programu. Na finančnem polju, ki je sedaj najbolj kritično, se zdi, da Boncour odklanja napovedano znižanje uradniških plač. Govori pa se o tem, da bo predlagal v parlamentu splošno zaislno obremenitev vseh ljudskih slojev, da doseže ravnotežje v proračunu. Paul Boncour pa noče izvesti novega bistvenega zmanjšanja vojaških izdatkov, kakor ga zahtevajo socialisti, ker se sklicuje na ženevska pogačanja o razorožitvi, trdeči, da je treba najprej doseči varnostna jamstva.

Paris, 18. dec. tg. Ob 9 zvečer Paul-Boncour še ni končal svoje ministrske liste. Zaenkrat je gotovo samo to, da bo sam prevzel zunanje ministrstvo. Največje težkote so radi prevzema finančnega in proračunskega ministrstva, ki bosta v bližnji bodočnosti igrali največjo vlogo. Popolnoma neobvezno se lahko postavi sledeča ministrska lista:

Ministrski predsednik in zunanji minister Paul-Boncour, pravosodni minister in podpredsednik Gardey, notranji minister Chaumet, vojni minister Daladier, vojna mornarica Leygues, zrakoplovni minister Painlevé, prosvetni minister De Monzie, kolonije Saraut, poštni minister Eynac, trgovinski minister Durand, delovni minister Dalimier, javna dela Bonnet, pokojnine Berihot, kmetijsko ministrstvo Queuille.

Konferenca Male antante

Belgrad, 18. decembra. AA. Pod predsedstvom ministra zunanjih zadev Bogoljuba Jevtića se je danes vršila prva seja zastopnikov Male antante. Seja je trajala od 18.30 do 19. ure. Po izmenjavi uvodnih formalnosti in po pregledu splošnega političnega položaja je češkoslovaški minister dr. Edvard Beneš poročal o razorožitveni konferenci, posebno v zvezi z zadnjimi sklepi petih velesil. Pri tej priliki se je ugotovilo, da so zastopniki vseh treh držav v tem vprašanju istih misli.

Prihodnja seja bo jutri ob 10.30.

Belgrad, 18. decembra. I. Romunski zunanji minister Titulescu je ob prihodu dal časnikiarjem krajsko izjavo, v kateri pravi med drugim, da bodo zunanji ministri držav Male antante preresetavali vprašanja, ki so te dni povsod na dnevnem redu, to so vprašanje reparacij, razorožitve, medzvezniških dolgov in drugih administrativnih vprašanj, ki jih je treba Mali antanti rešiti. Odločno demantira vesti nekaterih sturij, ki hočejo vedeti, da so države Male antante med seboj neslojne.

V Argentini - obsedno stanje

Predsednika republike so hoteli odvesti

London, 18. dec. tg. Bivšega predsednika argentinske republike, Irigojena, so zopet zaprli. Radi neke eksplozije je policija našla zalogo ročnih granat in prišla na sled zaro i proti sedanjim vladim, njenemu načrtu in seznamu udeležencev zarotnikov. Oblasti so razen Irigojena in razen bivšega predsednika Alveara aretirale 30 pristavev radikalne

Irigojenove stranke. Vlada je razglasila obsedno stanje in našla razne zaloge orožja. Pučisti so nameravali odvesti predsednika republike Justa, umoriti več visokih uradnikov in razstreliti javna piospaja. Vlada pozivlja ljudstvo, da naj ostane mirno, ker je nevarnost že premagana in je vojašvo lojalno.

Praznovanje kraljevega rojstnega dne

Ljubljana, 18. decembra.

Rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra je Ljubljana praznovala na izrazito slovesen način. Po vsem mestu so plapolale državne trobojnice, trgovine so bile zaprte, ljudje pa so se udeležili slovesnih služb božjih, ki so se vršile posebej za vernike katoliške, posebej pa za vernike pravoslavne in evangelijske veroizpovedi. V stolnici se je dopoldne ob 10 darovala slovesna sv. masa, ki so ji prisostvovali ban dr. Marušič, divizionar general Cukavac, župan dr. Puc ter mnogi drugi odličniki ter predstavniki posameznih državnih uradov, narodnih organizacij in ustanov. Maše v stolnici so se udeležili tudi vsi ljubljanski rezervni častniki. Pred stolnico je prikoralala častna četa 40. pešpolka s polkovno zastavo. Iz vojašnice in po maši nazaj v vojašnico je častno četo spremljala vojaška godba. Zvečer se je po glavnih mestnih ulicah razvil sprevod dijakov in narodnih organizacij, ki so vzklicali kralju in domovini. V sprevodu so igrali tri godbe. Med sprevodom so z gradu oddali več topovskih strelav, razsvetljena je bila tudi kupola na nebotičniku. Nad mestom je ležala tako gosta megla, da je grajsko poslopje čisto zavila ter ljudje niti niso mogli uganiti, ali je grad bil razsvetljen ali ne.

Belgrad, 18. decembra. I. Včerajšnji kraljev rojstni dan je proslavila tudi prestolnica zelo slovesno. Dopoldne so bile v vseh cerkvah in molitnicah zahvalne službe božje. Službi božji v pravoslavni cerkvi sta prisostvovala tudi kralj in kraljica. Vsa državna in zasebna poslopja so bila okrašena z državnimi zastavami. Zvečer sta priredili dve vojaški godbi obhod po mestu. Spremljala ju je častna četa vojakov.

Italijanski izvoz cvetlic je znašal v oktobru 1932 61.000 kg manj kakor v oktobru 1931.

Grozen umor brata

Št. Jernej, 16. decembra

V vasi Orehovec, v kostanjeviški fari, se je v ponedeljek 12. decembra dogodil strašen zločin, ki je razžalostil domače in bratko odjeknil tudi v bližnji in daljni okolici.

V omenjeni vasi je živel posestnik Gundel z dvema sinovima in tremi hčerami. Najstarejši sin je bil star 36 let, mlajši pa 24 let. Najstarejši je bil pretopel in nasilnež, ki je domačem velno grozil, da bo tri umoril, potem pa se samga sebe. Gospodarstvo je vodila še vedno mati, kajti takemu izpriencu, kakor je bil sin, se ni upala izročiti levega posestva v roke. — Bil je vedno propir in krog pri hiši in domači v vedni nevarnosti pred podivjanim sinom, oziroma bratom.

V ponedeljek sicer se je starjši sin zopet pijan vrnil domov in zvečer s težko eskiro v roci. Udaril je v sobo, kjer sta spala sestra in mlajši brat. Takoj je začel prepri, takoj pričel tudi razgrajati in sicer tolikrat še tem bolj, ker je samil, da so ga domači ovadili orožnikom, da je divji lovec, nakar so potem orožniki napravili na domu preiskavo in mu odvzeli puško. — Oba brata sta se pograbila, začela ruvati in metati po tleh. Končno pa se je v silni borbi posrečilo mlajšemu, da je dobil v roke težak sveder za vrtnje skalo. S svedrom je udaril brata po glavi, da mu je prebil lobanjo, nato zamahnil še enkrat, da mu je zdrobil še spodnjo čeljust. Ranjenec je ves v krvi bolesto zastokal, omahnil k peči na klop in neugibno obledel. Ko ga je mlajši brat zagledal v takem stanju, je še bolj zdviljal. Naglo je pograbil velik nož in z njim rodnemu bratu prerazal grlo, da je potem naglo izkrmavel in se mrtve zrušil na tla.

Po storjenem dejanju je morilec zblaznel v temno noč in prijavil domačim orožnikom svoj strašni zločin.

Z ozirom na njegovo temno preteklost in brezversko življenje, mu je cerkveno predstojništvo celo odreklo zvenenje in verska opravila, tako

Seja senata

Belgrad, 18. dec. I. Današnja seja senata se je pričela ob 10 dopoldne. Na dnevnem redu je bil poročilo odbora za proučevanje zakonskega predloga o spremembi uvodnika zakona za zakonik o sodnem postopku v civilnih tožbah in zakona o ureditvi rednih sodišč. Senat je predlog osvojil s 45 glasovi. Soglasno je bil sprejet v drugi točki dnevnega reda zakonski predlog o sedežih apelacijskih sodišč in novih teritorialnih pristojnostih. Tudi tretja točka dnevnega reda, sprememba zakona o notarjih je bila soglasno sprejeta.

Daljša razprava se je razvila pri četrti točki dnevnega reda o avtentinem tolmačenju člena 110 uradniškega zakona. Poročevalec odbora dr. Tomažič je obrazložil potrebo tega zakona in naglasil, da si uradnik sam ustvarja stalnost, tako vestno vrši svojo dolžnost v intenciji, da služi kraju in domovini. Govoril je tudi senator Ivan Hribar, ki je izjavil, da dobivajo senatorji, tudi senatorji iz dravske banovine, od uradništva polno prošnji in brzajav, naj glasujejo proti predloženemu zakonskemu predlogu. V svojem daljšem govoru razlaga člene uradniškega zakona, ki predvidevajo nestalnost uradnikov in potem predlaga, naj se čimprej vzame v razmotiranje uradniški zakon, ki naj se tozadevno zboljša. Kljub temu pa izjavlja, da bo glasoval za predlog. Govoril je še senator dr. Superina, ki je ob koncu izjavil, da bo glasoval proti predlogu. Predlog je bil nato sprejet s 43 glasovi proti enemu. V podrobnostih je glasovalo 41 senatorjev za, ostali senatorji pa niso prisostvovali današnji seji.

Novo akademsko društvo v Belgradu

Belgrad, 18. decembra. I. Na belgrajski univerzi so ustanovili akademsko društvo »Selo« s socialnim, kulturnim in prosvetnim programom. Danes dopoldne je imelo novo društvo na univerzi ustanovni občni zbor, na katerem so bila sprejeta pravila in izvoljen odbor. Za predsednika je bil izvoljen Mirko Tomić. Društvo »Selo« se je postavilo na čisto ideološko osnovo in šteje že sedaj 300 članov.

Slovenska božičnica v Belgradu

Belgrad, 18. decembra. I. Med belgrajskimi slovenskimi društvi Triglavom, Cankarjem in Istro se je ustanovil meddruštveni svet, ki ima trenutno nalogo zbrati za božične praznike potrebna sredstva za obdaritev siromašnih slovenskih otrok v Belgradu. V to svrhu je bil izvoljen poseben damski odbor, ki mu predseduje ga. dr. Sumanova. Poleg nje so v odboru še druge ugledne dame. Izvoljeni damski odbor se je lotil z vso verno poverjene naloge in je do danes zbral že veliko vsoto — okrog 20.000 Din — s katero bo nakupil potrebno blago za obleke, perilo in obutev siromašnih slovenskih otrok v Belgradu.

Odlikovanja

Belgrad, 8. dec. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog notranjega ministra so odlikovani z redom jugoslovanske krone 5. stopnje dr. Zvonko T. Bratina, okr. načelnik v Pljuju, dr. Ivan Vidmar, okr. načelnik v Radovljici, Mile D. Makar, okr. načelnik v Mariboru in Karel K. Pestevšek, policijski svetnik v Ljubljani.

Velika božična prodaja

raznih ostankov in vsega manufakturnega blaga pri staroznani trdki

ANTON SCHUSTER - „Pri Tončku“
Ljubljana, Mestni trg 25

Nova belgijska vlada.

Bruseli, 18. dec. AA. Po velikih zaprekah se je Brocquevillu danes dopoldne posrečilo sestaviti novo belgijsko vlado. Zunanji minister v novi belgijski vladi bo Hymans, minister za narodno brambo Devez, notranji minister Pullet, finančni minister Jaspar, minister za socialno skrbstvo in higijeno Carton de Wiart.

— Pri zaprtju, motenju prebave, gorečici, navalu krvi, glavobolu, splošnem slabopočutju vzemi na tešče kozarec naravnega Franz-Josef-grenčice. — Po izkušnjah na klinikah za notranje bolezni je »Franz-Josef-voda« zelo dobrodejno odvajalno sredstvo. »Franz-Josef-grenčica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Drzen rop pri helem dnevu.

Maribor, 18. decembra.

Danes popoldne je neznan moški na predzren način oropal na Meljski cesti 9 letnega fanta. Krojaški mojster Pistotnik je poslal svojega sinka Slavka s plaščem k stranki na Meljski cesti, da ga ji izroči. Ko se je mali vračal mimo gostilne in imel najbrže v rokah kovan denar, je pristopil iz gostilne k njemu neznan moški ter ga nagovoril. Rekel kel mu je, da mu bo zamenjal kovan denar v papirnati. Omenil je, da pozna očeta in da sta bila skupaj pri vojakih. Nenadoma pa je neznanec vzel denar ob 90 dinarjev 7 bankovcev in jo urno popihal. Ves policijski aparat zasleduje predrznega roparja, ki pa do sedaj še ni padel v roke pravici.

Celje.

Tretji prosvetni večer Katoliškega prosvetnega društva bo drevi ob 8 v mali dvorani Ljudske posojilnice. Predaval bo bogoslovni profesor iz Maribora g. dr. Jakob Aleksič o temi: Praktično katoličanstvo.

da je bil pokopan tiho in samotno kakor zavrti sin lepe in sladke božje ljubezni...

Obiščite razstavo

Telef 3190

RADIOAPARATOV

RADIO LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 7 in 5

